

промисловість (10,8 %). А серед основних країн-інвесторів (70 % загальних надходжень у 2016 році) — Російська Федерація, Кіпр, Велика Британія, Нідерланди та Австрія [2].

У регіональному розрізі попит регіонів як учасників інвестиційного процесу на іноземний капітал залишається незадоволеним. Розподіл іноземних активів в окремих регіонах країни відрізняється значною нерівномірністю, а також значною диференціацією ефективності використання прямих іноземних інвестицій. Зниження в багатьох регіонах середньої капіталовіддачі значною мірою пояснюється впливом інтенсивного фактору, що обумовлене, практично, відсутністю в процесі господарювання оновлення основних засобів, зниженням технічного рівня і конкурентоздатності виробництва тощо.

Для забезпечення рівномірності розподілу, зниження диференційованого накопичення іноземних активів в окремих регіонах, підвищення ефективності використання прямих іноземних інвестицій уряд повинен розробити національні та регіональні стратегії розвитку, які були б спрямовані на дослідження та забезпечення бажаного економічного ефекту на довгостроковій основі завдяки координації роботи органів державного управління та органів місцевого самоврядування, контролю та співпраці між представниками місцевого бізнесу і потенційними інвесторами.

Список використаних джерел

1. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України у 2016 році: [стат. бюл.] / відп. за випуск І.С. Петренко — К. : Держстат України, 2017. — [Електронний ресурс] — Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
2. Національний банк України : [Електронний ресурс] — Режим доступу : www.bank.gov.ua.

Трубінік Т.Є.

к.е.н., доцент кафедри статистики, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОДОЛАННЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Конкурентоспроможність регіонів визначає якість економічного зростання країни. Аналіз функціонування територіальних систем, їх внутрішніх ресурсів і конкурентних переваг формує стратегію розвитку регіонів. Одним з методів

виявлення сильних і слабких позицій потенціалу регіону є порівняльний аналіз, що дає можливість об'єктивно оцінювати результати соціально-економічного розвитку регіонів. Проведений аналіз територіальних одиниць дозволяє відстежувати їх конкурентну позицію, виявляти досягнення та недоліки, коригувати пріоритети.

Потужним інструментом регіонального аналізу у виявленні конкурентних переваг окремого регіону є метод «shift-share». Використання методу «shift-share» сприятиме якісному оцінюванню конкурентоспроможного потенціалу адміністративно-територіальних одиниць України на національному, галузевому та регіональному рівнях. На відміну від інших методів дослідження, до розрахунків, за якими залучаються великі масиви інформації та розгалужена системи показників, «shift-share» дозволяє графічним шляхом отримати наочний розподіл видів економічної діяльності регіональних господарств за рівнем їх конкурентоспроможності [3].

Сутність методу полягає у виявленні відмінностей впливу на функціонування територіальної одиниці національних умов розвитку, галузевих трендів і специфічної регіональної структури [3]. Як критерій оцінювання потенціалу конкурентоспроможності регіональної економіки пропонується показник ВДВ регіону. Задля забезпечення нівелювання впливу цінового фактору на обсяг макроекономічного показника, вартість ВДВ за регіонами перераховується у постійні ціни. Переоцінка здійснюється методом екстраполяції показників базисного періоду з використанням індексів фізичного обсягу. Цей метод застосовується у разі відсутності даних про ціни і за наявності даних про зміну фізичного обсягу випуску товарів і послуг. У статистичному збірнику «Валовий регіональний продукт» подано інформацію щодо ВДВ України у фактичних цінах та індексу фізичного обсягу у регіональному та галузевому розрізах [1].

Для проведення регіонального порівняльного аналізу регіонів України використаємо класичний підхід методу «shift-share»: об'єктом аналізу будуть види економічної діяльності конкретно обраного регіону. Факторна декомпозиція дозволить розкласти загальний приріст показника ВДВ на національну, галузеву і регіональну складові, що дає можливість встановити внесок кожного виду економічної діяльності в економіку регіону [3].

Національна компонента враховує зростання досліджуваного показника в масштабах національної економіки (фактор національної частки, або National Share — NS). Друга складова оцінює зрушення, що забезпечуються за раху-

нок ефекту пропорції (MIX — ефект галузевих факторів), що підпадає під вплив структури за видами економічної діяльності і забезпечується за рахунок різниці між галузевим і національним темпом зміни. Третій фактор виявляє зрушення за рахунок ефекту внутрішньої конкуренції регіону (DIF — ефект диференційованого зрушення).

Ефект від національної складової є позитивним, якщо темпи зростання ВДВ регіону є вищими, ніж для економіки в цілому. MIX-ефект галузевих факторів вважається позитивним за умови, якщо індекси фізичного обсягу ВДВ виду економічної діяльності вищі порівняно з загальнонаціональними; якщо, навпаки, ефект є негативним. Внесок DIF-ефекту внутрішньої конкуренції регіону базується на порівнянні темпів зміни виду економічної діяльності регіону з темпами регіону. Як результат, отримуємо розподіл видів економічної діяльності конкретного регіону за рівнем конкурентоспроможності. Для зручності трактування результатів розподілу використовується графічний метод, який дозволяє за місцем розташування у площині та приналежності виду економічної діяльності до певної зони (секції), охарактеризувати рівень реалізації її національного, галузевого та регіонального потенціалів і конкурентну позицію видів економічної діяльності регіону.

Аналіз конкурентоспроможності запропонованим методом дозволяє констатувати посилення нерівномірності регіонального розвитку української економіки та зростання міжрегіональних соціально-економічних диспропорцій. Загострення зовнішніх і внутрішніх загроз, необхідність здійснення радикальних структурних перетворень, потреба у розкритті потенціалу територій вимагає реалізації регіональної політики у напрямку поєднання горизонтальної координації стратегічних цілей з різноманітними галузевими політиками. Узгодження цілей територіального та секторального розвитку формує умови для підвищення конкурентоспроможності регіонів [2].

Список використаних джерел

1. Валовий регіональний продукт за 2014 рік: стат. зб. // Державна служба статистики України. — К. : [б.в.], 2016. — 144 с.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua/laws/file/text/26/f430556n22.zip
3. Трубінік Т. С. Використання методу «Shift-Share» аналізу для оцінювання якості секторальних зрушень / Т. С. Трубінік // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». — 2012. — № 7. — Режим доступу до журналу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1281&p=1>